

Tillämpnings- anvisningar för OPF-KL

Innehållsförteckning

1	Allmänt.....	3
1.1	Tillämpningsanvisningar	3
1.2	Pensionsmyndighet	3
1.3	Uppgiftsskyldighet.....	3
1.4	Blanketter.....	3
2	Information	4
3	Vilka pensionsregler gäller?	4
4	OPF-KL	5
4.1	Omställningsstöd	5
4.2	Aktiva omställningsinsatser.....	6
4.3	Ekonomiskt omställningsstöd.....	7
4.4	Förlängt ekonomiskt omställningsstöd	9
5	Pensionsbestämmelser enligt OPF-KL	11
5.1	Avgiftsbestämd ålderspension	11
5.2	Efterlevandeskydd	12
5.3	Sjukpension	12
5.4	Familjeskydd vuxen och barn	13

Beslutat av: Kommunstyrelsen

Datum: 27 november 2018, § 202

Reviderat:

Dokumentet gäller för: Förtroendevalda som tillträtt uppdrag i staden efter valet 2014 eller senare, och som i eventuellt tidigare uppdrag i staden inte omfattats av PBF.

1 Allmänt

1.1 Tillämpningsanvisningar

Tillämpningsanvisningarna innehåller riktlinjer för den praktiska hanteringen av de olika förmånerna i OPF-KL samt förtydliganden på en del punkter i OPF-KL.

Anvisningarna innehåller också enklare beskrivningar av villkoren och de olika förmånerna i OPF-KL.

Om det uppstår situationer där tillämpningsanvisningarna upplevs motsäga OPF-KL gäller bestämmelserna i OPF-KL före dessa anvisningar.

Kommunstyrelsen beslutar om tillämpningsanvisningarna. Anvisningarna ska ses över och vid behov uppdateras inför varje ny mandatperiod.

1.2 Pensionsmyndighet

Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KLs regler.

1.3 Uppgiftsskyldighet

Den förtroendevalde är skyldig att lämna de uppgifter staden begär för att kunna bedöma rätten till och beräkna förmånen.

Om en begärd uppgift inte kommit staden tillhanda, medför det att en pågående utbetalning kan stoppas, alternativt att en ny utbetalning inte påbörjas.

HR-direktören kan bevilja undantag från denna regel om det finns särskilda skäl.

1.4 Blanketter

Blanketter för att ansöka om de olika pensions- och omställningsförmånerna finns att hämta på stadens intranät.

2 Information

Staden anordnar vid behov ett allmänt informationsmöte om pensions- och omställningsförmånerna som tjänas in i uppdraget.

Förtroendevalda som har rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL ska få särskild information om dessa förmåner och rutiner för ansökan i samband med avgången från uppdraget. Informationen ges av HR Servicecenter.

3 Vilka pensionsregler gäller?

De pensionsregler en enskild förtroendevald omfattas av bestäms av tillträdestidpunkten för uppdraget. Bestämmelserna gäller sedan i tillämpliga delar.

PBF (Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda)	OPF-KL (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda)
<i>Gäller</i>	<i>Gäller</i>
<ul style="list-style-type: none">• Från och med 1 januari 2003• För förtroendevald som tillträtt uppdrag på heltid eller betydande del av heltid (40 procent) före valet 2014	<ul style="list-style-type: none">• Efter valet 2014• För förtroendevald som väljs för första gången vid valet 2014, eller senare• För förtroendevald som i tidigare uppdrag i staden inte omfattats av PBF eller äldre pensionsbestämmelser

4 OPF-KL

OPF-KL gäller för förtroendevalda som tillträtt uppdrag i staden efter valet 2014 eller senare, och som i eventuellt tidigare uppdrag i staden inte omfattats av PBF.

Förmåner i OPF-KL

- Omställningsstöd
 - Aktiva omställningsinsatser med uppdrag om minst 40 procent
 - Ekonomiskt omställningsstöd med uppdrag om minst 40 procent
 - Förlängt ekonomiskt omställningsstöd med uppdrag om minst 40 procent

- Pensionsbestämmelser
 - Avgiftsbestämd ålderspension
 - Efterlevandeskydd
 - Sjukpension med uppdrag om minst 40 procent
 - Familjeskydd med uppdrag om minst 40 procent

Förtroendevalda med sammanlagda uppdrag på minst 40 procent omfattas av samtliga förmåner ovan. Fritidspolitiker, med sammanlagda uppdrag under 40 procent omfattas endast av avgiftsbestämd ålderspension och efterlevandeskydd.

Omställningsstöden hanteras av staden som beslutar, beräknar och betalar ut omställningsstöden.

Pensionsförmånerna beräknas och betalas ut av KPA Pension efter begäran från staden.

4.1 Omställningsstöd

Omställningsstöden ska ses som tidsbegränsade stöd, vars syfte är att underlätta övergången till annat arbete och försörjning, när en förtroendevald lämnar sitt uppdrag.

Aktiva omställningsinsatser och ekonomiskt omställningsstöd kan kombineras med varandra och utnyttjas samtidigt.

När uppdragstidens längd beräknas för att bedöma rätten till de olika omställningsförmånerna, ska även tid för föräldraledighet och ledighet för sjukdom, arbetsskada, olycksfall och liknande räknas som uppdragstid.

4.2 Aktiva omställningsinsatser

OPF-KLs regler för rätt till aktiva omställningsinsatser

Rätt till aktiva omställningsinsatser har den som vid avgången

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i staden
- har minst fyra års sammanhängande uppdragstid på 40 procent eller mer i staden
- inte har uppnått 32 a § LAS

Aktiva omställningsinsatser i staden

- Förtroendevalda ska erbjudas möjlighet till aktiva omställningsinsatser på liknande sätt och i liknande omfattning som gäller för anställda i staden.
- Förslag på aktiva omställningsinsatser kan tas fram av den enskilde, staden eller annan som staden anlitar.
- Syftet med de aktiva omställningsinsatserna ska vara att öka den förtroendevaldes anställningsbarhet.
- Exempel på aktiva omställningsinsatser kan vara karriärrådgivning.
- Pensionsmyndigheten kan komma att anlita av staden upphandlade omställningstjänster.

Ansökan

- Den förtroendevalde ska lämna skriftlig ansökan till HR Servicecenter så fort det finns kännedom om att uppdraget ska upphöra, dock senast i samband med att uppdraget upphör.
- Den förtroendevalde anger själv i den mån det är möjligt vilken typ av aktiv omställningsinsats som önskas och uppskattad kostnad för denna. Kostnaden för insatsen får uppgå till maximalt 1,5 prisbasbelopp.

Beslut

- HR-direktören fattar beslut om att godkänna aktiva omställningsinsatser i varje enskilt fall.

Styrkande av deltagande

- Den förtroendevalde ska styrka att hen deltagit i aktivitet som staden bekostat.
- Skriftligt intyg lämnas till HR Servicecenter var tredje månad, eller direkt efter avslutad aktivitet om detta sker tidigare än inom tre månader.

Information

- HR Servicecenter ska informera om reglerna för aktiva omställningsinsatser i samband med att en förtroendevald med rätt till sådant stöd avgår från uppdraget.

4.3 Ekonomiskt omställningsstöd

OPF-KLs regler för rätt till ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i staden
- har minst ett års sammanhängande uppdragstid på 40 procent eller mer i staden
- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder

OPF-KLs regler för ekonomiskt omställningsstöd

- Varje fullgjort år i uppdraget ger rätt till tre månaders ekonomiskt omställningsstöd.
- Maximal utbetalningstid är tre år.
- Utbetalningarna kan ske som längst till och med månaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.
- Ekonomiskt omställningsstöd beräknas på årsarvodet året innan avgång.
- Storleken på omställningsstödet är 85 procent under det första och andra utbetalningsåret och 60 procent under det tredje.
- Under andra och tredje utbetalningsåret ska omställningsstödet samordnas (minsкас) med förvärvsinkomst. Samordningen sker varje månad. Från samordningen undantas dock först ett belopp som per månad motsvarar 1/12 av samma års prisbasbelopp.
- Omställningsstödet upphör om den förtroendevalde får nytt uppdrag i staden på minst 40 procent, eller får uppdrag i riksdag eller regering.
- För att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut krävs egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning.

Ansökan

- Den tidsperiod som den förtroendevalda har rätt till ekonomiskt omställningsstöd börjar löpa dagen efter avgången från det uppdrag som ger rätt till förmånen. Uttaget kan inte skjutas upp.
- Den förtroendevalde ska lämna skriftlig ansökan till HR Servicecenter så fort kännedom finns att uppdraget ska upphöra, dock senast i samband med att uppdraget upphör. Retroaktiv utbetalning sker från första dagen, dock maximalt en månad.
- Vid senare ansökan beviljas omställningsstödet från ansökningstillfället, utan retroaktivitet.
- HR-direktören kan bevilja undantag från denna bestämmelse om det finns särskilda skäl.

Beslut

- HR-direktören fattar beslut om ekonomiskt omställningsstöd i varje enskilt fall.

Samordning med förvärvsinkomst

- Under första utbetalningsåret sker ingen inkomstsamordning.
- Under andra och tredje utbetalningsåret ska omställningsstödet varje månad samordnas (minskas) med förvärvsinkomst. Innan samordningen sker undantas ett fribelopp motsvarande 1/12 av samma års prisbasbelopp.
- Har en deltidssysselsatt, minst 40 procent, förtroendevald beviljats omställningsstöd ska samordningsavdraget enligt ovan beräknas i förhållande till omfattningen på uppdraget.
- Under andra och tredje utbetalningsåret ska den förtroendevalde varje månad lämna skriftlig inkomstuppgift till HR Servicecenter, till exempel en lönespecifikation, senast den 5:e i månaden efter det att inkomsten betalats ut.
- Inkomstuppgift ska lämnas även de månader då förvärvsinkomsten är noll kronor.
- Inlämnad inkomstuppgift är en förutsättning för att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut. Om inkomstuppgift inte har lämnats in, sker ingen utbetalning förrän inkomstuppgiften har kommit staden tillhanda.
- Utbetalning sker i slutet av den månad då inkomstuppgift lämnats in.

Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning

- För att ekonomiskt omställningsstöd ska betalas ut ska den förtroendevalde påbörja egen aktivitet, i syfte att hitta annan försörjning, direkt efter att hen lämnat sitt politiska uppdrag.
- Den förtroendevalde ska på begäran kunna styrka att hen är inskriven vid Arbetsförmedlingen och där är aktivt arbetssökande eller studerar.
- Om den förtroendevalde inte sökt arbete i tillräcklig omfattning eller inte tagit erbjudet arbete, kan den förtroendevalde bli skyldig att återbetala hela eller delar av det utbetalda omställningsstödet.

Beslut

- HR-direktören fattar beslut om återbetalning av omställningsstödet.

Minskning eller indragning av ekonomiskt omställningsstöd

- Om den förtroendevalde under tiden med ekonomiskt omställningsstöd utför arbete utan ersättning eller mot låg ersättning, eller får annan ersättning än förvärvsinkomst, kan HR-direktören besluta att minska pensionen med ett uppskattat inkomstbelopp som motsvarar den inkomst som kan anses vara skälig.
- Kommunstyrelsen kan fatta beslut om att helt dra in det ekonomiska omställningsstödet om den förtroendevalde inte beviljats ansvarsfrihet, dömts för brott som medfört att hen skilts från förtroendeuppdraget i Helsingborgs stad, eller dömts för brott av sådan allvarlig art att det är sannolikt att den förtroendevalde skulle ha skiljts från uppdraget om hen fortfarande innehaft det.

Information

- HR Servicecenter ska informera om de regler som gäller för ekonomiskt omställningsstöd i samband med att en förtroendevald med rätt till sådant stöd avgår från uppdraget.

4.4 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

OPF-KLs regler för rätt till förlängt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har den som vid avgången

- har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i staden
- har minst åtta års sammanhängande uppdragstid på 40 procent eller mer i staden
- inte har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder

OPF-KLs regler för förlängt omställningsstöd

- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan betalas ut tidigast från 61 års ålder och endast i direkt anslutning till att det ekonomiska omställningsstödet upphör.
- Det förlängda omställningsstödet beviljas för ett år i taget.
- Det förlängda omställningsstödet kan betalas ut som längst till och med efter att den förtroendevalde har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder.
- Det förlängda omställningsstödet beräknas på årsarvodet året före avgången.
- Storleken på det förlängda omställningsstödet är 60 procent.
- Det förlängda omställningsstödet ska samordnas (minska) med förvärvsinkomster. Inget fribelopp finns.
- Det förlängda omställningsstödet upphör om den förtroendevalde får nytt uppdrag i staden på minst 40 procent, eller får uppdrag i riksdag eller regering.
- För att det förlängda omställningsstödet ska betalas ut krävs egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning.

Ansökan

- Den förtroendevalde ska lämna skriftlig ansökan till HR Servicecenter senast tre månader innan rätten till förlängt ekonomiskt omställningsstöd inträder. Ansökan gäller för ett års utbetalning.
- För fortsatt utbetalning fordras årsvis ansökan, senast tre månader innan den nya utbetalningsperioden ska påbörjas.
- Vid senare ansökan börjar det förlängda omställningsstödet betalas ut tre månader efter ansökningstillfället, utan retroaktivitet.
- HR-direktören kan bevilja undantag från dessa tidsregler om det finns särskilda skäl.

Beslut

- HR-direktören fattar beslut om förlängt ekonomiskt omställningsstöd i varje enskilt fall.

Samordning med förvärvsinkomst

- Det förlängda omställningsstödet ska samordnas med förvärvsinkomster under hela utbetalningstiden. Det finns inget fribelopp.
- I övrigt gäller samma regler som vid ekonomiskt omställningsstöd.

Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning

- Egen aktivitet i syfte att hitta annan försörjning krävs under hela den tid den förtroendevalde har rätt till förlängt omställningsstöd.
- I övrigt gäller samma regler som vid ekonomiskt omställningsstöd.

Information

- HR Servicecenter ska informera om de regler som gäller för förlängt omställningsstöd i samband med att en förtroendevald med rätt till sådant stöd avgår från uppdraget.

5 Pensionsbestämmelser enligt OPF-KL

Pensionsbestämmelserna gäller för förtroendevalda med undantag för nedanstående.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för den som vid tillträdet av uppdrag i staden

- har rätt att uppbära egenpension (visstidspension, sjukpension eller ålderspension) enligt PBF eller äldre regelverk, på grund av uppdrag hos staden
- har rätt att uppbära egenpension enligt PA-KL på grund av anställning hos staden
- har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder

HR-direktören kan i enskilt fall besluta att OPF-KL ändå ska gälla och bestämmer i så fall villkoren för detta.

Varje ny mandatperiod betraktas som ett nytt tillträde av uppdrag.

5.1 Avgiftsbestämd ålderspension

OPF-KLs regler för avgiftsbestämd ålderspension

- Reglerna om avgiftsbestämd ålderspension gäller för samtliga förtroendevalda, även fritidspolitiker.
- Pensionsavgifter beräknas varje år på årsarvodet i uppdraget och utgör 4,5 procent av inkomst till och med 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent av inkomst över 7,5 inkomstbasbelopp. Inkomsttaket är 30 inkomstbasbelopp.
- Efter att den förtroendevalde har uppnått i 32 a § LAS angiven ålder (för närvarande 67 år) är pensionsavgiften 4,5 procent även på inkomst över 7,5 inkomstbasbelopp.
- Pensionsavgiften avsätts senast 31 mars året efter det att den tjänats in, till en pensionsbehållning i stadens balansräkning.
- Pensionsbehållningen räknas varje år upp med inkomstbasbeloppets förändring.
- Pensionsbehållningen kan tas ut som en månadsvis och livslång pension, tidigast från den tidpunkt som gäller för uttag av allmän pension.
- Pensionsavgifter som är 3 procent eller lägre, av inkomstbasbeloppet för samma år, avsätts inte i balansräkningen utan ska istället betalas ut kontant direkt till den förtroendevalde. Pensionsavgift som är 200 kronor eller lägre betalas inte ut.

Pensionsinformation

- Den förtroendevalde får varje år skriftlig information från KPA Pension om sin avgiftsbestämda ålderspension, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

Ansökan

- Den förtroendevalde ska lämna skriftlig ansökan till HR Servicecenter senast tre månader före önskad utbetalning.
- HR-direktören kan bevilja undantag från denna tidsregel om det finns särskilda skäl.

5.2 Efterlevandeskydd

OPF-KLs regler om efterlevandeskydd

- Reglerna om efterlevandeskydd gäller för samtliga förtroendevalda, även fritidspolitiker.
- Avgiftsbestämd ålderspension innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd.
- Efterlevandeskyddet innebär att pensionsbehållningen betalas ut till efterlevande förmånstagare enligt OPF-KL om den förtroendevalde avlider.

Ansökan om att ta bort efterlevandeskydd

- Efterlevandeskyddet kan väljas bort inför att utbetalningen av avgiftsbestämd ålderspension ska påbörjas.
- Den förtroendevalde ska samtidigt med ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, på samma blankett, skriftligen ange om efterlevandeskyddet ska upphöra.
- Om efterlevandeskyddet behålls under utbetalningstiden blir den förtroendevaldes egen ålderspension något lägre.

Ansökan om utbetalning av efterlevandeskydd

- I händelse av den förtroendevaldes dödsfall ska förmånstagare skriftligen ansöka till HR Servicecenter om utbetalning av efterlevandeskydd.
- Ansökan ska ske senast tre månader efter inträffat dödsfall.
- HR-direktören kan bevilja undantag från denna tidsregel om det finns särskilda skäl.

5.3 Sjukpension

OPF-KLs regler om sjukpension

- Reglerna om sjukpension gäller för förtroendevalda som har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i staden.
- Sjukpension betalas ut under den tid den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör även rätten till sjukpension. HR-direktören kan om det finns särskilda skäl besluta om fortsatt utbetalning av sjukpension.
- En förtroendevald som avgår från uppdraget på grund av sjukdom har ett efterskydd i 270 kalenderdagar efter avgången. Efterskyddet innebär rätt till sjukpension om sjuk- eller aktivitetsersättning beviljas under efterskyddstiden. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalda får nytt uppdrag eller anställning med pensionsrätt.
- Under tid med sjukpension ska staden fortsätta att sätta av pensionsavgifter för avgiftsbestämd ålderspension.

Ansökan

- Den förtroendevalde ska lämna skriftlig ansökan till HR Servicecenter om utbetalning av sjukpension, senast tre månader efter beviljad sjuk- eller aktivitetsersättning.
- HR-direktören kan bevilja undantag från denna tidsregel om det finns särskilda skäl.

5.4 Familjeskydd vuxen och barn

OPF-KLs regler om familjeskydd

- Reglerna om familjeskydd gäller för förtroendevalda som har uppdrag på sammanlagt minst 40 procent i staden.
- Familjeskydd kan betalas ut till efterlevande förmånstagare i samband med den förtroendevaldes dödsfall.
- En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen, har rätt till förmån i fem års tid.
- Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.
- Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.
- Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.
- Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.
- Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.
- Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd har från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.
- Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp, det år dödsfallet inträffade, delat med tolv.
- Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.
- Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.
- Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

Ansökan

- I händelse av den förtroendevaldes dödsfall ska förmånstagare skriftligen ansöka till HR Servicecenter om utbetalning av familjeskydd/ efterlevandepension.
- Ansökan ska ske senast sex månader efter inträffat dödsfall.
- HR-direktören kan bevilja undantag från denna tidsregel om det finns särskilda skäl.

Utbetalning

- Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.
- Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån, anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.
- När anmälan inkommit, anses kommun ha fått kännedom om dödsfallet.
- För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.
- Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga.
- HR-direktören kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.
- HR-direktören kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap 8 § första stycket FAL.

